

PRINCIPIILE DE ORGANIZARE A UNEI MANIFESTAȚII CULTURAL – EDUCATIVE

Necora Eugenia

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Pentru a apropia cartea de beneficiar se aplică mai multe metode de lucru în bibliotecă. Una din cele mai eficiente este organizarea activităților cultural – educative, care satisfac cerințele beneficiarilor, atât pe plan informațional cât și cultural. Prin respectarea unor principii și a tehnologiei speciale de organizare a activităților date se obțin rezultate bune.

Cuvinte-cheie: Activitate culturală, improvizație artistică, scenariu cognitiv – artistic, seminar-victorină, concurs de creație, biblioteca filială

Biblioteca are un rol important în societate, evidențiat de faptul că îndeplinește două funcții esențiale: funcția socială de informare în cadrul statului și funcția culturală, cea din urmă fiind determinată de faptul că biblioteca este un spațiu al difuzării informației în care nu e suficient contactul dintre documente și public, ea asumându-și rolul de mediator – prin activitățile de animație, întâlnirile cu scriitorii, expozițiile, comemorările și alte tipuri de manifestări ce apropie beneficiarul de carte.

Beneficiarul trebuie să primească informație sub orice formă: verbală, scrisă, artistică – îmbinarea acestor mijloace permite stabilirea unei relații cu publicul.

La baza diversificării lucrului educativ cu beneficiarii trebuie să stea următoarele principii:

- să completeze educația primită în școală și familie;
- să contracareze influența negativă a televizorului și anturajului;
- să ocupe timpul liber al tinerilor într-un mod plăcut și cognitiv.

Biblioteca universitară este unul dintre spațiile în care se formează viitoarea clasă intelectuală și politică. Bibliotecile universitare trebuie să formeze specialiștii care vor activa în viața economică, științifică și culturală, de aceea e important ca ei să fie pregătiți pentru toate aceste domenii.

În „Ghidul de biblioteconomie” de Brigitte Richter (1995) se afirmă că: „bibliotecarul trebuie să opteze pentru o veritabilă politică de prezență lângă aleși (autorități), mai ales la manifestările culturale și inaugurări, el va stimula publicul să participe la viața culturală. El apare ca un mediator între carte și public, ca agent al dezvoltării persoanei umane în toate actele și momentele vieții cotidiene”.* De fapt, manifestările educativ-culturale au rămas în trecut. Acest lucru se motivează prin următoarele argumente:

- 1) este o funcție complementară a bibliotecii;
- 2) nu face parte din cerințele imediate ale beneficiarilor;
- 3) în biblioteci nu există structuri specializate pentru acest gen de activitate;
- 4) formarea profesională a bibliotecarilor nu prevede pregătirea specială în acest domeniu.

Însă afirmațiile expuse mai sus nu pot fi acceptate deoarece biblioteca este o instituție atât informațională, cât și culturală, fiindcă ea păstrează în colecțiile sale de carte cultura scrisă a unui popor, cultura de veacuri a omenirii, deci ea nu trebuie doar să păstreze aceste valori, ci și să le promoveze, să le prezinte într-un mod atractiv beneficiarilor.

Potrivit acestui principiu se alcătuiește un program cultural-educational ce are drept scop stimularea interesului beneficiarilor.

Cultura, ca parte integrantă a unei adevărate personalități nu poate fi asimilată într-un timp restrâns, însă anii studenției sunt cei mai fertili pentru acumularea informației și formarea valorilor culturale.

Cultura este permanentă. Formarea specialiștilor se produce și prin educația culturală.

Biblioteca universității nu poate fi un observator pasiv, participă nemijlocit la formarea specialiștilor de înaltă calificare, multilateral dezvoltată.

* Brigitte Richter. Ghid de biblioteconomie. Ch.: Editura ARC, 1997, p. 266

Cunoașterea literaturii de specialitate și posedarea unei culturi generale dezvoltate va permite noului specialist să se afirme ca personalitate și ca adevărat profesionist. În acest mod ar putea fiecare să se manifeste, demonstrând improvizație artistică și cunoștințe, iar îmbinarea momentelor cognitive cu cele distractive ar spori dezvoltarea intelectuală a beneficiarilor.

Deși în bibliotecă nu există structuri specializate pentru acest gen de activitate, ar fi binevenită colaborarea dintre bibliotecă, case de cultură și cluburi pe interese. Succesul muncii bibliotecarului este sensibil condiționat de astfel de colaborări.

Activitatea de animație, în toată complexitatea ei, este o componentă marcată de intenția bibliotecarului de a se face cunoscut, agreat, util, și de a ridica prestigiul bibliotecii.

Pentru aceasta, ar fi bine ca instruirea profesională a bibliotecarilor să includă și pregătirea pentru realizarea unor asemenea manifestații culturale.

Toate activitățile de animație, ca orice muncă, se sprijină pe o anumită tehnologie.

Deoarece literatura de specialitate nu descrie tehnica de pregătire a unei manifestații culturale în bibliotecă vom încerca să definim unele principii pentru organizarea unor astfel de evenimente:

- cercetarea necesităților informaționale ale mediului intelectual;
- îmbinarea satisfacerii cerințelor informaționale cu cerințele de studiu;
- evidențierea unui scop final, obținerea unor realizări concrete care ar conduce la o creștere a dezvoltării culturale, educative și instructive;
- implicarea activă a participanților la pregătirea și petrecerea manifestațiilor.

Respectând aceste principii, vom prezenta o tehnologie de pregătire și realizare a manifestațiilor educativ-culturale. Aceste elemente metodologice sunt împrumutate din lucrul activiștilor din casele de cultură și cluburi.

Orice manifestație de acest gen are mai multe etape de organizare.

Prima etapă este elaborarea planului. Se determină tema, se stabilește auditoriul-țintă, nivelul lui de pregătire și intelectual.

Apoi se alcătuiește scenariul. La alcătuirea scenariului se ține cont de faptul că în ultimii 15 ani cultura este orientată spre manifestațiile spectaculoase (show) și senzaționale. În biblioteci deja predomină formele vizuale de comunicare. Crește rolul improvizației artistice, schimbului de idei. Auditoriul este nemijlocit implicat în pregătirea și realizarea programelor, iar momentele cognitive sunt combinate cu cele distractive.

De fapt, orice manifestație culturală după natura sa este o prezentare teatralizată care exprimă o idee într-o formă accentuată. Scenariul este alcătuit din câteva părți:

1. Introducerea, care conține cuvântul de deschidere al prezentatorului și motivația acesteia manifestații în așa fel, încât să intrige spectatorul pentru a urmări întreaga manifestație.
2. Nodul manifestației, care cuprinde o prezentare valoroasă la tema dată, unde artistismul și documentarea s-ar îmbina în mod proporțional. Scenariul trebuie să aibă un caracter activ, cu implicarea beneficiarilor.
3. Desfășurarea acțiunii, care trebuie să fie logică, ascendentă, să aibă un punct culminant, care ar avea un impact asupra spectatorilor.

4. Deznodământul, la care beneficiarii și-ar exprima opiniile și doleanțele pentru viitor. În așa mod beneficiarii pot să-și manifeste sentimentele și atitudinea față de tema dată. Astfel, manifestația își atinge scopul distractiv și, mai ales, cognitiv.

Dacă luăm ca exemplu activitatea bibliotecii de la Facultatea Industria Ușoară, U.T.M., lucrul de bibliotecă cu beneficiarii e organizat în concordanță cu procesul de studii. La ședința catedrelor s-a stabilit la ce disciplină ar fi bine să organizăm o activitate de bibliotecă, să promovăm literatura la disciplina dată pentru ca însușirea cunoștințelor să fie mai bună. Astfel, la catedra „Design poligrafic” s-a hotărât împreună cu biblioteca să se organizeze un seminar-victorină despre istoria cărții și designul publicațiilor. Pentru aceasta s-a lucrat în colaborare cu profesorii și studenții. Au fost pregătite de către studenți relatări interesante despre primele cărți, despre evoluția designului poligrafic. Prezentarea expoziției de carte s-a făcut în formă verbală, cu expunerea adnotărilor.

Ca studenții să fie receptivi pe parcursul seminarului s-a anunțat o victorină, întrebările căreia au fost lansate din timp.

Am urmărit îmbinarea tehnologiilor tradiționale cu cele moderne, cu scopul ca studenții să simtă că în viața lor există ani de grație în care trebuie să-și încerce puterile și să descopere ceea ce le place, să învețe să comunice.

Pentru o studiere mai eficientă a materiei de studiu, biblioteca FIU organizează manifestații cu caracter repetitiv și funcție formativă predominant estetică, activități realizate cu implicarea studenților.

La una dintre aceste activități, de exemplu, au fost prezentate într-o formă agreabilă cărți de diferit format, diferite prezentări grafice, trezind imaginația creativă, estetică a participanților. O asemenea activitate este un mod de educație estetică a viitorilor specialiști fără constrângere și obligații.

În scopul dezvoltării creative a studenților s-au organizat concursuri de creație și cultură generală – „Mărțișoare”, prezentarea creațiilor studenților de la mărțișoare tradiționale până la invenții sofisticate însoțite de legende despre mărțișoare și tradițiile ce se păstrează în spațiul balcanic, cu expoziție de carte despre arta populară.

Au fost organizate expoziții de carte tematice și de noutăți din colecțiile bibliotecii cu prezentări orale, lansarea de carte „Femeile în zona de conflict” cu participarea coautorilor, manifestare la care s-a accentuat valoarea femeii în societate de-a lungul secolelor.

În final, sintetizând conținutul prezentei comunicări punctăm ideile:

- activitatea cultural-educativă este indispensabilă bibliotecii universitare;
- eficacitatea și eficiența acestei activități este determinată de tehnologia aplicată manifestațiilor cultural-educative;
- este necesară instruirea bibliotecarilor în vederea tehnologiei muncii cultural-educative;
- componentă inerentă a procesului cultural-educativ este colaborarea bibliotecii cu structurile educative universitare.